

Koncept integriranega poučevanja in učenja tujega jezika na predšolski stopnji

Mrežni inovacijski projekt z naslovom *POUČEVANJE IN UČENJE TUJEGA JEZIKA V VRTCU* je s pomočjo naravnega, celostnega učenja tujega jezika, kjer otrok prevzame aktivno vlogo pri tujejezikovnem učnem procesu, dokazal učinkovitost integriranega pristopa pri učenju in poučevanju tujega jezika na predšolski stopnji.

Koncept integriranega poučevanja in učenja tujega jezika na predšolski stopnji pomeni, da se poučevanje tujega jezika integrira v druge dejavnosti Kurikula za vrtce, torej se vsebinsko povezuje z vsemi dejavnostmi v vrtcu (jezik, gibanje, umetnost, družba, narava, matematika). Otroci spoznavajo, da jezik ni le sredstvo sporočanja, temveč tudi sredstvo mišljenja in jezikovnega zavedanja ter opazovanja jezikovne in kulturne različnosti. Otrok razume vsebine, posredovane v tujem jeziku, vedno kot primarno pomembne in tuji jezik tako ni predmet njihovega primarnega zanimanja. Pri tem je odločilno, da je (tuji) jezik uporabljen tako, da otroci pridobivajo njegove strukture, ne da bi jih vzgojiteljice pojasnjevale. Pomen besed razvozljajo iz situacij (Jazbec in Lipovec-Oštir, 2009). Pri tem to zanje ni neka nova naloga, saj to počnejo dnevno, ko ugotavljajo in poskušajo razumeti strukture prvega, materne jezika (Wode, 2000; Marjanovič Umek, Kranjc in Fekonja, 2006).

Poučevanje in učenje tujega jezika na predšolski stopnji torej poteka celostno (predšolski otrok dojema svet celostno) in naravno, kot učenje govora v materinščini, v vsakdanji komunikaciji pri igri, rutinskih in načrtovanih dejavnostih, ki so za otroka prijetne in zanimive. Vsebina dejavnosti se nanaša na otroka, na njegovo naravno in družbeno okolje (npr. moja družina, moji prijatelji, vreme, promet, igre ...). Z dejavnostmi v tujem jeziku uresničujemo cilje z različnih področij dejavnosti Kurikula za vrtce, kjer tuji jezik predstavlja le sredstvo za doseganje teh načrtovanih ciljev. Integriran, celosten, odprt didaktični pristop omogoča, da poučevanje in učenje tujega jezika v vrtcu poteka s pomočjo opazovanja, posnemanja, preizkušanja (manipuliranja s stvarmi in materiali), razvrščanja, primerjanja in z reševanjem problemov, s komentiranjem dejavnosti, spraševanjem oz. poslušanjem drugih, torej z lastnim raziskovanjem in odkrivanjem otroci dosegajo cilje vseh dejavnosti Kurikula za vrtce.

Poučevanje tujega jezika na predšolski stopnji temelji na komunikacijskem pristopu, pri čemer je v ospredju učnega procesa komunikacija, tako verbalna kot neverbalna. Otroci morajo imeti dovolj priložnosti za izražanje svojih misli in mnenj. Cilj komunikacijskega pristopa je naučiti otroke jezika tako, da ga bodo sposobni uporabljati v praktičnih sporočilnih okoliščinah.

Takšen pristop vključuje aktivno vlogo otrok v procesu učenja, izkustveno učenje ter spodbujanje otrok, da sami odkrijejo, kako jezik deluje, ter tako spodbuja njihovo notranjo motivacijo in veselje za učenje tujega jezika. Učenje tujega jezika ima pozitiven vpliv na otrokov spoznavni razvoj (jezikovna fluentnost, mišljenje, metajezikovno zavedanje) in socialno-emocionalni razvoj (pozitivna samopodoba, spoštovanje in sprejemanje razlik, vzpostavljanje socialnih interakcij z odraslimi in vrstniki ...). V učnem procesu otrok konstruira svoje lastno znanje v govorni interakciji z odraslimi, ki predstavljajo avtentičen govorni vzorec (Skela in Fojkar Dagarin, 2009). Odrasli v komunikaciji ne poenostavljata tujejezikovnih struktur, skrbi pa za to, da učenje poteka sproščeno preko igre in aktualnih življenjskih tujejezikovnih vzorcev, ki so blizu otrokom. Takšne učne izkušnje otroke vodijo k večjemu zanimanju za tuji jezik tudi doma in v okolju ter spreminjajo vedenje in vedênje otrok.

Delo v mrežnem inovacijskem projektu je pozitivno vplivalo tudi na delo strokovnih delavk. Spodbudilo jih je k raziskovanju in spremljanju lastne prakse, k strokovnim diskusijam s sodelavci v vrtcu, med vrtci in zunanjimi strokovnjaki ter k večji odprtosti v komunikaciji z otroki in njihovimi starši. Delo v projektu je vplivalo na medsebojno izboljševanje strategij in pristopov poučevanja.

Integrirano poučevanje in učenje tujega jezika predstavlja obogatitev izvedbenega kurikula vključenega vrtca. Predstavljen koncept najmlajšim omogoča naravno, celostno učenje in motivacijo za učenje tujih jezikov, vzgojiteljem pa oblikovanje unikatnih modelov poučevanja in učenja ter spremljanja kakovosti razvoja jezika.

Koncept oblikovale: Mateja Bregant, Katarina Zdolšek, Urška Palčnik Krajcar, Petra Kočar, Tina Zajšek, Duška Emeršič, Seneva Kmetec, Ines Godec Žavcer, Barbara Omerović, Jelka Rafolt, Karmen Meško, Andreja Pezdevšek, Andreja Jerebic, Simona Vöröš, Martina Vidonja, Zdenka Vogrinec, Marija Pšunder, Alijana Kroflič ob konzulentski podpori Fanike Fras Berro in dr. Mihaele Brumen.

Junij 2015